

**T.C.
MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

PAZARLAMA VE PERAKENDE

**TARIM SİGORTASI
343FBS012**

Ankara, 2011

-
- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
 - Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
 - **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	2
1. TARIM SİGORTALARI	2
1.1 Temel Kavramlar	3
1.2 Dolu Sigortası	4
1.2.1 Ek Sözleşme ile Teminat Kapsamına Alınabilecek Haller ve Kayıplar	6
1.2.2 Teminat Dışında Kalan Haller	6
1.3. Sera Sigortası	7
1.3.1 Teminat Dışında Kalan Haller	8
1.4. Hayvan Hayat Sigortası	11
1.4.1 Güvence Kapsamı	11
1.4.2 Hayvan Hayat Sigortası Yapılabilen Hayvanlar	11
1.4.3 Teminat Dışında Kalan Haller	12
1.5. Kümes Hayvanları Sigortası	13
1.5.1 Sigorta Teminatının Kapsamı	14
1.5.2 Teminat Dışında Kalan Haller	14
1.5.3 Teminat Dışında Kalan Haller	14
1.6. Kültür Balıkçılığı Hayat Sigortası	15
1.7. Diğer Tarım Sigortaları	16
1.8. Niçin Tarım Sigortası Yaptırılmalı?	17
1.9 Tarım Sigortasında Müşteri Portföyü(Referanslar)	18
1.10. Tarım Sigortalarında Maliyet Fayda Karşılaştırması	19
1.11. Türkiye’de Tarım Sigortası Uygulamaları	20
1.11.1. Genel Durum ve Yasal Düzenlemeler	20
1.11.2. Özel Sigortalar Tarafından Uygulanan Tarım Sigortasında Mevcut Durum	22
1.12. Tarım Sigortasından Üreticilerin Beklentileri	22
UYGULAMA FAALİYETİ	24
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	25
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	28
2.Tarım sigortası poliçe portföyü	28
2.1. Ziraî Ürün Koruma	28
2.1.1. Bitki Sağlığı Uygulamalarında Pestisit Kullanımı	29
2.1.2. Bitki Sağlığı Araştırmaları İle İlgili Sorunlar Ve Öneriler	30
2.2. Hayvan Koruma	32
2.3. Tarım Riziko Bedeli	33
2.3.1. Fiyatlandırma	33
2.3.2. Prim Hesaplama	34
UYGULAMA FAALİYETİ	37
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	38
MODÜL DEĞERLENDİRME	472
CEVAP ANAHTARLARI	475
ÖNERİLEN KAYNAKLAR	46
KAYNAKÇA	47

AÇIKLAMALAR

KOD	343FBS012
ALAN	Pazarlama ve Perakende
DAL/MESLEK	Sigortacılık
MODÜLÜN ADI	Tarım Sigortası
MODÜLÜN TANIMI	Tarım sigortası poliçesinin temel kavramları, tarım sigortasının önemi ve poliçe düzenlenmenin verildiği öğretim materyalidir.
SÜRE	40/16
ÖN KOŞUL	
YETERLİK	Poliçe satmak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç: Tarım sigortası poliçesini müşteriye alamaya ikana edebilecek ve poliçe bedelini hesaplayabileceksiniz. Amaçlar: 1- Tarım sigortası poliçesi satışına müşteriye ikna edebileceksiniz. 2- Tarım sigortası bedelini hesaplayabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Sınıf ortamı, bilgisayar laboratuvarı Donanım: Bilgisayar, Projeksiyon,
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Her öğrenme faaliyeti sonunda modülde verilen ölçme araçları ile ulaştığınız bilgi düzeyinizi kendi kendinize değerlendirebileceksiniz. Modül sonunda ise, kazandığınız bilgi ve becerileri belirlemek amacıyla öğretmeniniz tarafından hazırlanacak bir ölçme aracıyla değerlendirileceksiniz.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Tarım, nüfusun temel ihtiyaç maddelerini üreten bir kesim olması nedeni ile stratejik bir öneme sahiptir ve diğer sektörler içerisinde doğal, ekonomik, sosyal ve kişisel risklerden en çok etkilenen sektördür. Bundan dolayı tarım üstü açık fabrikaya benzetilir.

Tarım makro ekonomik açıdan stratejik olarak desteklenmesi ve uzun vadeli politikalarla yönlendirilmesi gereken bir sektördür. Tarımda, teknik tedbirler ile önlenmesi mümkün olmayan riskler sık sık görülmekte ve çiftçiler için her yıl büyük felakete neden olabilmektedir. Bütün gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde olduğu gibi, ancak tarım sigortaları uygulamasıyla bu felaketlerin neden olduğu zararlar karşılanabilir.

Gelişmiş ülkelerin yıllar önce başlatmış oldukları “tarımda risk yönetim teknikleri” uygulamaları ve alt yapı çalışmaları sonucu “doğa” olayları büyük ölçüde “afet” olmaktan çıkarılmıştır. Bu ülkeler kendi doğal, sosyal, temel ekonomik yapılarıyla tarım politikaları dikkate alınarak bilinçlendirilmiş tarım ürün sigorta sistemlerini kurmuşlar ve böylece çiftçilerinin çok az bir masrafla zararlarını karşılayarak muhtaç oldukları ekonomik ve sosyal güvence kavuşmaları sağlanmıştır. Sigortadan amaç sigortalının net varlığında bir azalma meydana gelmesini önlemektir. Bunun için sigorta sektöründe oluşan yığın hasarları karşılamak için her ülkede çeşitli şekillerde devlet desteği yapılmaktadır. Ülke tarımındaki teknolojik gelişmelere karşın kontrol edilmeyen doğal afetlerin sebep olacağı ürün ve hayvan kayıplarından doğan zararlar tarım sigortaları vasıtasıyla karşılanabilirler.

Eğer bütün bunlar ilginizi çekiyorsa; bir sonraki sayfaya geçerek tarım sigortaları konusunda kendinizi yetiştirerek bu mesleğin vazgeçilmez bir unsuru olarak kabul ettiriniz. Unutmayın siz bir sigortacısınız ve bu mesleğin en iyisini siz yapar, en iyi şekilde gereklerini yerine getirirsiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Pazarlama alanının sigortacılık dalında tarım sigortası poliçesini satabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Sevgili öğrenci, bu faaliyet öncesinde yapmanız gereken öncelikli araştırmalar şunlardır:

- Bölgemizdeki sigorta şirketlerine giderek onlardan dolu sigortaları hakkında bilgi alınız.
- Bölgemizdeki sigorta şirketlerine giderek onlardan sera sigortaları hakkında bilgi alınız.
- Bölgemizdeki sigorta şirketlerine giderek onlardan hayvan hayat sigortaları hakkında bilgi alınız.
- Bölgemizdeki sigorta şirketlerine giderek onlardan dolu sigortaları hakkında bilgi alınız.
- Bölgemizdeki sigorta şirketlerine giderek onlardan kümes hayvanları sigortaları hakkında bilgi alınız.

1. TARIM SİGORTALARI

Tarım sektörü, dünya nüfusu açısından taşıdığı kritik önemin yanı sıra ekonomik, sosyal, siyasal, teknolojik ve kişisel risklerden yüksek düzeyde etkilenen, son derece hassas bir faaliyet sahası olarak kendine özgü bir yapıya sahip. Bu açıdan bakıldığında, tarımın insanlığın beslenmesindeki fonksiyonunu etkili bir şekilde yerine getirmesi; tarımsal üretimi tehdit eden risklerin yönetimiyle doğrudan ilişkili olduğu görülüyor.

Bu nedenler, gelişmiş ülkeler, uyguladıkları çeşitli korumacılık politikaları, "Risk Yönetim Programları" ve bu programlar içerisinde önemli bir yer alan; "Tarım Sigortaları Uygulamaları" ile risk paylaşımını ve transferlerini gerçekleştiriyorlar.

5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu kapsamındaki risklerin teminat altına alınması, standart sigorta poliçelerinin belirlenmesi, hasar organizasyonları, tazminat ödemelerinin yapılması, tarım sigortalarının geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve diğer teknik hizmetlerin yürütülmesi amacıyla Tarım Sigortaları Havuzu kuruldu. Sigorta şirketlerinin yaptığı poliçe satışı dışında kalan tüm faaliyetler, havuz adına TARSİM (tarım sigortaları havuzu) tarafından yürütülüyor.

Tarsim, Aksigorta A.Ş. Anadolu Anonim Sigorta Şirketi, Ankara Anonim Sigorta Şirketi, AXAOYAK Sigorta A.Ş., Başak Sigorta A.Ş., Garanti Sigorta A.Ş., Güneş Sigorta A.Ş., Güven Sigorta A.Ş., Işık Sigorta A.Ş., İhlas Sigorta A.Ş., İsviçre Sigorta A.Ş., Koç Allianz sigorta A.Ş., Ray Sigorta A.Ş., Şeker Sigorta A.Ş., T.Genel Sigorta A.Ş.,Yapı Kredi Sigorta A.Ş. sigorta şirketleri tarafından kurulmuştur.

Türkiye’de 27 milyon hektar tarım alanı bulunuyor, bunun 16,7 milyon hektarı kayıtlı, 941 bin kayıtlı çiftçi, sebze ve meyve yetiştiriyor. Sigorta konusunda en büyük muhatap kitle bunlardır.

11 milyon büyükbaş, 25 milyon koyun, 7-8 milyon keçi, 300 milyon baş da kümes hayvanı bulunuyor. 1 milyon 600 bin hububat üreticisi var. Bunun içinde 750 bini arpa üreticisi. 2004 yılında afetlerden dolayı üretim kaybının maddi değeri 692 milyon YTL. 2005 yılı daha iyi bir yıldır, doğal afetlerden doğan zarar 18 milyon YTL oldu.” Bu sebepten dolayı tarım sigortaları çiftçiler için çok önemli olmuştur.

1.1 Temel Kavramlar

Tarım sigortası, çiftçilerin her türlü doğal afet, hastalık ve kazalar neticesi ürün ve hayvanlarında meydana gelen zarar ve kayıpların teminat altına alınmasını kapsar.

Resim 1.1: Ekin biçme

1.2 Dolu Sigortası

Dolu sigortası ile dolu yağışı sırasında dolu tanelerinin vuruşlarına maruz kalan yeşermiş, filizlenmiş veya hasat durumuna gelmiş olan tarla ve ağaç ürünlerinin zarar görmesine ve sonuçta elde edilecek ürün miktarında azalma olmasına karşı teminat verilir.

Tarım üreticilerinin her türlü bağ - bahçe ve sera ürünlerini, dolu zararlarına karşı teminat altına alan sigortadır. Sigortanın konusu hasadı yapılmamış ürünlerdir. Bu sigorta ile dolu tanelerinin vuruşunun doğrudan doğruya ürün miktarında meydana getirdiği eksilme yani sadece miktar azalmasına (ürün kaybı) neden olan zararlar güvence altına alınır. İstenildiği takdirde, dolu ile birlikte yangına karşı da teminat verilmektedir.

Dikkat edilmesi gereken hususlar:

- Her farklı ürün poliçede belirtilmelidir.
- Sigorta ettirilen tarla, bağ ve bahçelerin hudutları poliçede yer almalı, parsel ve pafta numaraları yazılmalıdır.
- Sigortalı tarlasının bir dekarından alacağı ürün miktarlarını tam ve eksiksiz olarak bildirmelidir.
- Meyve sigortalarında bahçenin dekarı ile birlikte ağaç adetleri de yazılmalıdır.
- Beyan edilen veriler normal düzeyde olmalı, aşırı veya düşük verim beyanlarında bulunulmamalıdır.
- Hasat tarihi (ürünün toplanacağı tarih) mutlaka yazılmalıdır.

Sigorta bedeli, aksine sözleşme yoksa ürünün değerlendirilebilen ana ürününü kapsar. Sigorta ettirenin isteği halinde yan ürünler (ancak yan ürünler tek başına sigorta edilemez) ana ürünün belirlenen bir oranı dâhilinde ve poliçede ayrı olarak belirtilmek kaydıyla sigorta bedeline eklenir.

Resim 1.2: Dolu hasarına uğramış tarla

Çeşitli ürünlerde sigorta bedeli kapsamına giren ana ürün aşağıdaki kısımlardan oluşur.

- Tarla ürünlerinde;
 - Tahıllarda ve baklagillerde; tane
 - Lifli ve bitkilerde; lif
 - Pamukta; Ham pamuk
 - Yağlı tohumlu bitkilerde; Tohum
 - Ana ürünü gövde olan bitkilerde; Gövde
 - Ana ürünü yaprak olan bitkilerde; Yaprak
 - Ana ürünü kök ve yumru olan bitkilerde; Kök
 - Tohum için üretilen yem bitkilerinde: tohum
- Fide, fidan ve diğer ürünlerde sigorta bedeli; oran ayrımı yapılmadan ürünün tümünü kapsar.
- Yeşil yem bitkilerinde sigorta bedeli, yapılan biçme adedine göre hesaplanır.
- Bağ, bahçe ve zeytinliklerin sigortalanmasında sigorta bedeli meyve ve zeytini kapsar.
- Birden fazla hasadı yapılan ürünlerde her bir hasat başına düşen sigorta bedeli ürünün özelliğine göre hesaplanarak poliçede belirtilir.

1.2.1 Ek Sözleşme ile Teminat Kapsamına Alınabilecek Haller ve Kayıplar

Aşağıdaki haller dolayısıyla ürünlerde meydana gelen zararlar sigorta teminatının dışındadır; ancak ek sözleşme ile teminat kapsamı içine alınabilir:

- Don olayının doğrudan doğruya ürün miktarında ve kalitesinde meydana getirdiği eksilme,
- Hasatları tamamlanmamış (biçilmemiş, sökülmemiş, koparılmamış ve toplanmamış) ürüne yangının, yıldırımın ve infilakın doğrudan doğruya vereceği hasarlar,
- Dolunun ağaçlara vereceği hasarlar,
- Dolunun sebze, meyve ve çiçeklerin kalitesinde meydana getirdiği eksilmeler,
- Grev, lokavt ve bunları önlemek veya etkilerini azaltmak üzere yetkili organlar tarafından yapılan müdahaleler sonucu meydana gelen bütün kayıp ve hasarlar,
- Kargaşalık ve halk hareketleri sırasında meydana gelen olaylar ve bunları önlemek veya etkilerini azaltmak üzere yetkili organlar tarafından yapılan müdahaleler sonucu meydana gelen bütün kayıp ve hasarlar,
- Kötü niyetli hareketler sonucu ürünlerde meydana gelen hasarlar,
- Terör eylemleri ve bu eylemlerden doğan sabotaj ile bunları önlemek ve etkilerini azaltmak amacıyla yetkili organlar tarafından yapılan müdahaleler sonucunda meydana gelen zararlar.
- Sel ve su baskının doğrudan doğruya meydana getirdiği zararlar,
- Fırtınanın doğrudan doğruya meydana getirdiği zararlar,
- Deprem ve yanardağ püskürmesinin doğrudan doğruya meydana getirdiği zararlar.

Resim 1.3: Tarım zararları

1.2.2 Teminat Dışında Kalan Haller

Aşağıdaki haller dolayısıyla meydana gelen zararlar sigorta teminatının dışındadır:

- Tarlada bırakılmış veya kaldırılmış ürünlerde meydana gelen hasarlar.
- Sigorta ettirenin veya fiillerinden sorumlu olduğu kişilerin kastından veya ağır kusurundan kaynaklanan hasar ve kayıplar.

- Herhangi bir nükleer yakıttan veya nükleer yakıtın yanması sonucu nükleer artıklardan veya bunlara atfedilen sebeplerden kaynaklanan radyasyon veya radyoaktivite bulaşmalarının ya da bunların gerektirdiği askeri ve inzibati tedbirlerin sebep olduğu hasar ve kayıplar (bu bentte geçen yanma deyimi kendi kendini idame ettiren herhangi bir nükleer ayrışım olayını da kapsayacaktır).
- Kamu otoritesi tarafından sigorta konusu yer ve ürünler üzerinde yapılacak tasarruflar sebebiyle meydana gelen bütün hasar ve kayıplar.
- Savaş, her türlü savaş olayları, istila, yabancı düşman hareketleri, savaş ilan edilmiş olsun olmasın çarpışma, iç savaş, ihtilal, isyan, ayaklanma ve bunların gerektirdiği inzibati ve askeri hareketler nedeniyle meydana gelen bütün zararlar.
- Terör eylemleri ve bu eylemlerden doğan sabotaj sonucunda oluşan veya bu eylemleri önlemek ve etkilerini azaltmak amacıyla yetkili organlar tarafından yapılan müdahaleler sonucu meydana gelen biyolojik ve/veya kimyasal kirlenme, bulaşma veya zehirlenmeler nedeniyle oluşacak bütün zararlar.

Sigorta teminatı, tarlada yetiştirilen ve aşağıda yazılanların dışında kalan bütün ekilmiş tarım ürünlerinde yeşerme ve filizlenmesi, bağlarda tomurcuk gözlerin uyanması, meyvelerde çiçeklenmenin son bulması, fideler ve fidanların tutması ve yeşermesi ile başlar.

Sigorta teminatı, sigortalı ürünlerin hasatlarının yapılması (biçimi, sökülmesi, toplanması veya koparılması) veya sigortalı ürün veya ürünlerin tümünde tam hasar oluşmasıyla sona erer.

Aynı veya başka bir ürünün yeni ekimi sigortacının da onayı ile kararlaştırılmadığı sürece, teminat sigorta konusu yerde yeni ekimi yapılan ürün için devam etmez. Sigortacının sorumluluğu poliçede yazılı olan tarihte son bulur.

1.3. Sera Sigortası

Seraların, dolu veya doluya ek olarak yangın ve fırtına (hortum) riskleri nedeniyle uğrayabilecekleri fiziki hasarların yanı sıra, seralarda yetiştirilen ürünlerin miktarlarında, söz konusu risklere bağlı olarak meydana gelen eksilmeleri, poliçedeki sigorta bedeline kadar temin eden sigortadır.

Sigorta bedeli; seranın konstrüksiyon(yapı) ve örtü bedeli ile, ısıtma, havalandırma, sulama işlerinde kullanılan cihaz ve tesisatın bedeli ve serada yetiştirilen ürünlerin üretim devresi sonu itibariyle ulaşacağı bedelin toplamından oluşmaktadır. Poliçede temin edilmiş bağlı kalite kaybı, enkaz kaldırma masrafları poliçe teminatından hariç olmakla birlikte, ek bir sözleşme ile teminata dâhil edilebilmektedir. Sera sigortalarında dolu teminatı olmaksızın tek başına fırtına ve yangın teminatları verilmez.

Resim 1.4: Sera içi

1.3.1 Teminat Dışında Kalan Haller

Aşağıdaki haller dolayısıyla meydana gelen zararlar sigortanın kapsamı dışındadır:

- Seranın kusurlu planlanmasından ya da planın kusurlu uygulanmasından ileri gelen zararlar.
- Sera yapımında kusurlu malzeme kullanılması ve kusurlu işçilik nedeniyle meydana gelen zararlar.
- Savaş, her türlü savaş olayları, istila, yabancı düşman hareketleri, çatışma (savaş ilan edilmiş olsun veya olmasın), iç savaş, ihtilal, isyan, ayaklanma ve bunların gerektirdiği inzibati ve askeri hareketler nedeniyle meydana gelen zararlar,
- Herhangi bir nükleer yakıttan veya nükleer yakıtın yanması sonucu nükleer artıklardan veya bunlara atfedilen sebeplerden kaynaklanan radyasyon veya radyoaktivite bulaşmalarının ya da bunların gerektirdiği askeri ve inzibati tedbirlerin sebep olduğu zararlar (Bu bentte geçen yanma deyimi kendi kendini idame ettiren herhangi bir nükleer ayrışım olayını da kapsayacaktır).
- Biyolojik ve/veya kimyasal kirlenme, bulaşma veya zehirlenmeler nedeniyle oluşacak zararlar dahil olmak üzere, terör eylemleri ve bu eylemlerden doğan sabotaj ile bunları önlemek ve etkilerini azaltmak amacıyla yetkili organlar tarafından yapılan müdahaleler sonucunda meydana gelen zararlar.
- Kamu otoritesi tarafından sera ve ürün üzerinde yapılacak tasarruflar sebebiyle meydana gelen bütün zararlar.

- Sigortalı veya fiillerinden sorumlu olduğu kişilerin kastından veya ağır kusurundan kaynaklanan zararlar.

- İskelet malzemesi ahşap olan seralarda meydana gelen zararlar.
- Teminat kapsamındaki riskin gerçekleşmesinden sonra meydana gelen dolaylı zararlar.

Resim 1.5: Seradaki ürünler

Sigorta, her halükarda, aksi kararlaştırılmadıkça poliçede başlama ve sona erme tarihleri olarak yazılan günlerde, poliçenin düzenlendiği saatte başlar ve aynı saatte sona erer.

Sigorta teminatı, her ürün dönemine ait fidelerin ve/veya fidanların seralara dikimi ile başlar ve hasadın bitmesiyle son bulur. Bununla beraber, poliçe bitiş tarihinden önce aşağıdaki durumlar söz konusu olursa teminat sona erer;

- Ürünün tam hasara uğradığı ya da tamamen hasadının yapıldığı haller,
- İskelet, örtü ve teknik donanımın tam hasara uğradığı haller,
- Sözleşmenin feshi,
- Tarihlerden en erken olanlar.

1.4. Hayvan Hayat Sigortası

Hayvan Hayat Sigortası; her türlü büyük ve küçükbaş hayvanlarınızı adi ve bulaşıcı hastalıklara, beklenmedik bir kaza veya tabii afetlerden ileri gelen ölüm, zorunlu öldürme ve kestirmelere karşı teminat altına alarak zararınızı karşılıyor.

Ayrıca damızlık ve gebe süt inekleri için verilen yavru atma teminatı da sigorta kapsamı içindedir.

Resim 1.5: Ahır içi

1.4.1 Güvence Kapsamı

- Her türlü adi ve bulaşıcı hastalıklar (Ruam, at ve sığır vebası, tüberküloz, brüseloz, keçi ciğer hastalıkları hariç), gebelik, doğum, iğdişleme veya veterinerlerin yaptıkları ameliyat,
- Kurt parçalaması ve benzeri yabani hayvan saldırıları,
- Başka kimseler tarafından kasıtlı olarak zehirlenmeler,
- Her türlü kaza,
- Güneş çarpması veya soğuktan dolayı donma,
- Hayvanın tel, çivi ve taş gibi sert ve delici cisimleri yutması,
- Yılan vb. zehirli hayvan ve böceklerin sokması,
- Hayvanın zehirli çayır otu yemesi veya ilaçlanmış meralarda otlaması,
- Su, sel baskını, fırtına, deprem, yer kayması, yıldırım vb. doğal afetler,
- Yangın ve patlamalar sonucu oluşan hasarlar.

1.4.2 Hayvan Hayat Sigortası Yapılabilen Hayvanlar

- 1 yaşından 12 yaşına kadar at, merkep ve katırlar
- 1 yaşından 9 yaşına kadar sığırlar
- 1 yaşından 14 yaşına kadar mandalar
- 1 yaşından 4 yaşına kadar yerli ve merinos koyunları ile tiftik keçileri
- 6 aylıktan 3 yaşına kadar domuzlar
- 1 yaşından 8 yaşına kadar ev, av, bekçi ve çoban köpekleri

Resim 1.6: Koyun sürüsü

1.4.3 Teminat Dışında Kalan Haller

Aşağıdaki haller dolayısıyla meydana gelen zararlar sigorta teminatının dışındadır:

- Sığır vebası, tüberküloz, bruselloz, keçi ciğer ağrısı, şap ve BSE hastalıkları dâhil olmak üzere, 3285 Sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanununa göre ihbarı zorunlu bulaşıcı hastalıklar.
- Hırsızlık, kaybolma ve değiştirme halleri.
- Yarış, oyun veya mukavemet denemelerinden meydana gelen ölümler, öldürmeler ve kestirmeler.
- Sigortalanacak damızlık ve süt sığırlarına miknatis yutturulmaması durumunda, RPT(yabancı cisim yeme) ve buna bağlı hastalıklar.
- Teknik şartlarda belirtilen aşı programındaki aşuların yaptırılmaması, karantina tedbirlerine uyulmaması ve gerekli tedbirlerin alınmaması sonucunda meydana gelebilecek hastalıklar sonucu ölümler, itlaflar ve kestirmeler.
- Koyun, keçi ve sığırlarda, iç ve dış parazit mücadelesinin yapılmaması halinde bu hastalıklardan meydana gelen ölüm, öldürme ve zorunlu kestirmeler.
- Kalıtsal anomalilere(aykırılık) bağlı her türlü hastalıklar sonucu, ölüm, öldürme ve zorunlu kestirmeler.
- Teknik şartlar doğrultusunda kimliklendirilmesi yapılmamış hayvanlar.

- Poliçe başlangıç tarihinden itibaren iki haftalık (14 gün) bekleme süresi içinde ortaya çıkan hastalıklar (paraziter, mikrobiyel, viral) nedeniyle meydana gelen ölüm, öldürme ve zorunlu kestirmeler.
- Sigortalı hayvanlarda bulaşıcı hastalık çıktığı zaman, Havuz tarafından yetkilendirilen veteriner hekimlerce onaylanmadığı takdirde, sirayete maruz hayvanların durumu ile ilgili hayvan sahibi tarafından alınacak kararlar sonucu meydana gelen ölümler, itlaf edilmeler veya mecburi kesimler.
- Grev, lokavt, kargaşalık ve halk hareketleri ve kötü niyetli hareketler ve bunların gerektirdiği askeri ve inzibati hareketlerin sebep olduğu tüm hasarlar.
- Biyolojik ve/veya kimyasal kirlenme, bulaşma veya zehirlenmeler nedeniyle oluşacak zararlar dahil olmak üzere, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununda belirtilen terör eylemleri ve bu eylemlerden doğan sabotaj ile bunları önlemek ve etkilerini azaltmak amacıyla yetkili organlar tarafından yapılan müdahaleler sonucunda meydana gelen zararlar.
- Savaş, her türlü savaş olayları, istila, yabancı düşman hareketleri, savaş ilan edilmiş olsun olmasın çarpışma, iç savaş, ihtilal, isyan, ayaklanma ve bunların gerektirdiği inzibati ve askeri hareketler nedeniyle meydana gelen bütün zararlar.
- Herhangi bir nükleer yakıttan veya nükleer yakıtın yanması sonucu, nükleer artıklardan veya bunlara atfedilen sebeplerden kaynaklanan radyasyon veya radyoaktivite bulaşmalarının ya da bunların gerektirdiği askeri ve inzibati tedbirlerin sebep olduğu hasar ve kayıplar. (Bu bentte geçen yanma deyimi kendi kendini idame ettiren herhangi bir nükleer ayrışım olayını da kapsar.)
- Kamu otoritesi tarafından alınan kararlar sonucunda sigortalı hayvan üzerinde yapılacak tasarruflardan meydana gelen ölümler, itlaflar ve mecburi kesimler.
- Teminat kapsamındaki riskin gerçekleşmesinden sonra meydana gelen dolaylı zararlar.

Sigorta, aksi kararlaştırılmadıkça poliçede başlama ve sona erme tarihleri olarak yazılan günlerde, poliçenin düzenlendiği saatte başlar ve aynı saatte sona erer.

1.5. Kümes Hayvanları Sigortası

Her türlü adi ve bulaşıcı hastalıklar, her an meydana gelebilecek bir kaza, yangın veya olası bir doğal afet sonucu meydana gelebilecek ölümleri veya zorunlu kesilmelerinden dolayı sigortalının doğrudan doğruya uğradığı maddi zararları karşılamaktadır.

1.5.1 Sigorta Teminatının Kapsamı

Bu poliçe üretim işletmelerinde bulunan kümes hayvanlarının;

- Her türlü adi ve bulaşıcı hastalıklar,
- Her türlü kazalar, vahşi hayvan parçalaması, başkası tarafından kasten yapılan zehirlenmeler, yaralamalar veya sakatlıklar ile yem zehirlenmeleri,

Resim 1.7:Kümes hayvanları

- Soğuktan donma, fırtına, yer sarsıntısı veya toprak kayması ve su baskını,
- Yangın, yangına sebebiyet vermiş olsun olmasın yıldırım ve infilak neticesinde meydana gelen zorunlu öldürmeler veya kesmeler dâhil, ölümlerinden sigortalının bu genel şartlara göre doğrudan doğruya uğradığı maddi zararları temin eder.

Sigorta süresi içerisinde meydana geldiği tespit edilen bir hastalık, sigorta bitim tarihinden itibaren iki hafta içinde ölümlere neden olursa teminata dâhildir.

1.5.2 Teminat Dışında Kalan Haller

Aksine sözleşme yoksa aşağıdaki haller sigorta teminatı dışındadır:

- Grev, lokavt, kargaşalık ve halk hareketlerinin ve bunların gerektirdiği askeri ve inzibati hareketlerin sebep olduğu bütün ziya ve hasarlar.
- Hırsızlık,
- 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununda belirtilen terör eylemleri ve bu eylemlerden doğan sabotaj ile bunları önlemek ve etkilerini azaltmak amacıyla yetkili organlar tarafından yapılan müdahaleler sonucunda meydana gelen zararlar.
- Sigorta sözleşmesiyle teminat altına alınan rizikoların gerçekleşmesi sonucunda doğrudan veya dolaylı olarak meydana gelen her türlü çevre kirliliği sebebiyle oluşabilecek bütün zararlar.

1.5.3 Teminat Dışında Kalan Haller

Aşağıdaki haller sigorta teminatının dışındadır:

- Tüv ve yumurta yeme, gagalama veya benzeri kötü alışkanlıklardan,
- Hayvanların sakatlık ve normal gelişmemelerinden,

- Sigortanın başladığı anda önceden mevcut hastalıklar, beslenme bozukluğu ve yetersizliklerinden,
- Harp, her türlü harp olayları, istila, yabancı düşman hareketleri, çarpışma (harp ilan edilmiş olsun olmasın), iç harp, ihtilal, isyan, ayaklanma ve bunların gerektirdiği inzibati ve askeri hareketlerden,
- Herhangi bir nükleer yakıttan veya nükleer yakıtın yanması sonucu nükleer artıklardan veya bunlara atfedilen sebeplerden meydana gelen iyonlayıcı radyasyonların veya radyoaktivite bulaşmalarının ve bunların gerektirdiği askeri ve inzibati tedbirlerden (bu bentte geçen yanma deyimi kendi kendini idame ettiren herhangi bir nükleer ayrışım "fission" olayını da kapsayacaktır),
- Kamu otoritesi tarafından sigortalı hayvan üzerinde yapılacak tasarruflardan
- 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununda belirtilen terör eylemleri ve bu eylemlerden doğan sabotaj sonucunda oluşan veya bu eylemleri önlemek ve etkilerini azaltmak amacıyla yetkili organlar tarafından yapılan müdahaleler sonucu meydana gelen biyolojik ve/veya kimyasal kirlenme, bulaşma veya zehirlenmeler nedeniyle oluşacak bütün zararlar.

Bunların dışında meydana gelen ölümler, öldürmeler ve kestirmeler.

Resim 1.8: Kümes hayvanı yetiştiriciliği

1.6. Kültür Balıkçılığı Hayat Sigortası

Son yıllarda ülkemizde kültür balıkçılığında önemli gelişmeler kaydedilmekte ve balık çiftliklerinin sayısı buna paralel olarak artmaktadır. Su Ürünleri Sigortası bu ihtiyaca cevap olarak tarım sektörüne sunulan ve gerek denizlerde yüzer ağ kafeslerde, gerekse karada havuzlarda yetiştirilen balıkların ölüm veya kayıplarını temin eden bir sigortadır.

Resim 1.9: Kültür balıkçılığı

Su ürünleri sigortası iki çeşittir.

- Deniz Balıkçılığı Sigortası; Hastalık, Algler, Fırtına, Kasırga, Dalgalar, Kirlenme / Zehirlenme, Kaza, Ağların Yırtılması, Deprem risklerine karşı güvence sağlar
- Kara Balıkçılığı Sigortası; Hastalık, Kirlenme / Zehirlenme, Teknik Cihazların Bozulması, Su baskını - Sel, Elektrik sistemlerinde kısa devre, Yıldırım, Deprem, Kaza risklerine karşı güvence sağlar.

1.7. Diğer Tarım Sigortaları

Tarım ürünleri taşıma (nakliyat) sigortası, ürünler ve hayvanların bir yerden başka bir yere taşınmaları sırasında hem ürünlerin miktar ve kalitesi, hem de taşıt araçlarında oluşabilecek hasarları tazmin etmektedir. Tarım ürünlerinin diğer ürünlerden büyük ölçüde farklı özelliklere sahip olması nedeni ile bunların taşınmaları özel önem istemektedir. Bu nedenle bu ürünlerin taşınma sigortaları özel olarak incelenmektedir. Tarım sigortalarının gelişmekte olduğu ülkelerde ve Türkiye’de bu dal bağımsız olarak gelişmemiş ve nakliyat sigortaları içine alınmıştır.

Türkiye’de tarım ürün borsalarının gelişmesine paralel olarak depolanmış ürünlerin çeşitli nedenle bozulma, çanlma, hırsızlık, yangın gibi risklere karşı sigortalanması büyük önem taşıyacaktır. Günümüzde bu sigortalar TMO(Toprak Mahsulleri Ofisi) gibi bazı KİT’ler(Kamu İktisadi Teşebbüsleri), Ticaret Borsaları ve İhtisas takım ürün borsalarınınca yapmakta ve gittikçe de önemi anlaşılacak yaygınlaşmaktadır.

TCZB(Ziraat bankası), müşterek borçluluk ve müteselsil kefalet ve taşınmaz ipoteği esasına göre açtığı her türlü tarımsal işletme kredilerini kullanan bütün üreticilere yılda bir defa olmak üzere Başak Sigorta AŞ’nce Başak Tabii Afetler Poliçesini zorunlu olarak uygulamaktadır. Bu poliçe ile sigortalının konutu ve bunların eklentileri olan kiler, mutfak,

odunluk, yem deposu, tarım alet ve makineleri hangarı, ahır, ağıl ve kümes gibi çeşitli amaçlarla kullanılan binaları; yangın, yıldırım, infilak, deprem, sel, seylâp(su baskını), fırtına, yer kayması, kar yükü risklerine karış maksimum... YTL üzerinden sigortalanmakta ve söz konusu risklerin neden olduğu doğal afet zararlarının poliçe gittikçe yaygınlaşmakla birlikte, sigorta poliçesinin kapsamı ve çiftçilere sağladığı avantajlarla ilgili olarak yeterli bilgilendirmenin şubelerce yapılmaması nedeni ile çiftçilerin bu poliçe ile sigortalandıklarından çoğunlukla haberdar olmamaları ve poliçe ile tazmin edilecek zarar miktarının sınırlı olması gibi nedenlere uygulama yeterli olmamaktadır. Dolayısıyla bugünkü şekli ile bu poliçe çiftçilerin maruz kalabilecekleri bütün doğal afet zararlarını kapsamadığından, kırsal kesimde doğal afetler’de sorunlar çıkmaktadır.

1.8. Niçin Tarım Sigortası Yaptırılmalı?

Çiftçilerin karşı karşıya oldukları riskleri biraz önce anlattık. Çiftçiler bir yıl boyunca bitkisel ürün üretiminde bulunuyorlar ve bu emeklerinin bir günde yağın dolu karşısında heba olması çok büyük zararlara yol açacaktır, hem çiftçi açısından hem de ülke açısından. Hayvan sektörüne gelince yine uzun uğraşlar sonucu yetiştirdikleri hayvanların bir hastalık veya kaza sonucu kaybedilmesi tabii ki üzücü bir olayın yanı sıra büyük bir hasarda yol açacaktır. Bu nedenlerden dolayı çiftçilerin kendilerini güvence altına almaları ve meydana gelebilecek risklere karşı garanti altına almaları gerekmektedir. Bu sebeplerden dolayı çiftçilerin tarım sigortası yaptırması gereklidir.

Resim 1.10:Türkiye'nin tarım portalı

Ülkemizde tarım sigortalarıyla ilgili risklere birkaç örnek verelim;

Örnek 1:

2006 yılında ülkemizde yaşanmış büyük bir olayı herkes hatırlayacaktır. Çünkü kuş gripi denilen bir hastalık sağlıklı şartlarda yetişmeyen, korumasız tüm kanatlı hayvanları etkileyerek ölümlere yol açmıştır. 2006 yılında belirli bölgeler de bu hastalık tespit edilmiş ve bu bölgelerdeki tüm kanatlı hayvanlar itlaf edilmiştir. Bu olay sadece hayvanları etkileyerek kalmamış hastalık insanlara da bulaşmıştır.

Resim 1.11: Kuş gribine yakalanmış kanatlı hayvanlar

Örnek 2:

2006 yılında güney doğu Anadolu bölgesinde meydana gelen sel olayında binlerce hektarlık alan zarar görmüştür. Ve bu sel zararının ardından milyonlarca YTL'lik zarar ülke ekonomisine ve çiftçiye zarar vermiştir. Ülkemizdeki tarım alanlarının %80'ni dolu zararıyla ve sel baskınıyla karşı karşıyadır.

Resim 1.12: Sel baskını

1.9 Tarım Sigortasında Müşteri Portföyü(Referanslar)

Türkiye'de tarımda yoğunlaşan veya prim üretiminin çok önemli bir kısmının tarımdan sağlayan sigorta şirketi bulunmamaktadır.

Sigorta şirketleri tarafından toplam tarım sigortaları prim üretiminin %85,87'sine gerçekleştirmektedir.

Sigorta şirketlerinin reasürans politikaları da istenilen görünümü vermemektedir. Sektörün saklama (konservasyon) oranları, sigorta dallarına oranla değişmekle birlikte, toplanan primlerin önemli bir bölümü reasürans yolu ile devredilmektedir. Şirketlerin prim üretimlerinin reasürans yolu ile ne kadarını yurt içi ve dışı oranları ile açıklanmaktadır.

Saklama payı belirli oranın altında olmamalıdır. Mali yapısı zayıf ve sermayesi düşük olan şirketler belirli bir konservasyon oranının üzerine çıkmamaktadır. Şirketlerin öz sermayelerini artırmaları ve mali yapılarını iyileştirmeleri durumunda, riskin daha fazlasını taşımaları ve daha etkin sigortacılık yapıları olanaklı olacaktır.

Sigorta şirketlerinin tarım için ayırdıkları kaynakların yetersizliği, tarımın portföy içindeki payının düşüklüğüne karşın, gerçekleşen düşük saklama paylarından da anlaşılabilir. Özellikle dolu sigortasında saklama payı oranı çok düşüktür. 1986-1995 döneminde dolu sigortaları yapan şirketlerin saklama payları 1989 yılı hariç. %23-30 arasında değişmektedir. Aynı dönemde hayvan sigortalarında bu oranlar %39-71 arasında olup, şirketler hayvan sigortası primlerini üzerlerinde tutarak gelecekte oluşması olası hasarlardan dolayı tazminat ödeme sorumluluklarını büyük ölçüde üzerelerine alabilmişlerdir. Şirketlerin kaynaklarını birleştirmeleri ve yurtiçi saklama payının artırılması ile ilgili çalışmalara büyük ölçüde gereksinim bulunmaktadır.

Hasar/prim oranları ile teknik karlılık arasında ters bir ilişki vardır. Tarımda mevcut portföyün hasar/prim oranları düşük de olsa, şirketlere teknik kar sağlamaktadır. Hayat dışı branşlar teknik karlar toplamı içinde tarım sigortaları teknik karlarının payı 1987-1995 döneminde %0,79'dan %1.45'e ulaşmıştır. Tarım kesiminin portföy küçüklüğüne karşın, hasar/prim oranlarının ve teknik karlılık düzeyinin yeterli olduğu ifade edilebilir. Hayat dışı dallar içinde teknik karlılığı en düşük olan tarım sigortalarıdır.

1.10. Tarım Sigortalarında Maliyet Fayda Karşılaştırması

Tarım sigortalarında maliyet fayda karşılaştırmasına daha iyi anlamak için bir örnek üzerinden açıklamak daha iyi olacaktır.

Örnek 1:

Sigorta bedeli 3.000 YTL olan bir çiftçinin 250 tane hayvanı var. Bu çiftçinin ödeyeceği prim miktarı yapılan hesaplamalara göre 29,250 YTL olsun. Örneğimizden de anladığımız gibi bu çiftçi bir yıl için sigorta şirketine 29,250 YTL ödeyecektir. Bu hayvanların piyasadaki değeri ortalama olarak hayvan başına 2,500 YTL dir. Çiftçinin hayvanlarının bir hastalığı yakalanarak hepsinin itlaf edildiğini düşünelim.. Mesela geçen yıllarda çok yaygın olan deli dana hastalığına yakalandığını düşünelim. Çiftçinin tüm hayvanlarının hastalandığını ve bu doğrultuda yok edildiğini var sayarsak çiftçinin zararı 625,000. Ytl olacaktır. Bu durumda çiftçi eğer hayvan hayat sigortası yaptırmamış olsa bu kadar zarar edecek ve iflas edecektir. Hayvan hayat sigortası yaptıran çiftçi eğer sigorta yaptırmışsa sigorta şirketinden hayvanlarının bedelini alarak iflas etmekten kurtulacaktır.

Örnek 2:

Sera sigortalarında sigorta şirketleri mutlaka bir eksper ile serayı inceliyor, poliçenin fiyatı seranın olduğu bölge başta olmak üzere pek çok kriterine göre değişiklik gösteriyor. Sigorta şirketi serayı sigortalarken, yetiştirilen ürüne, seranın örtüsü, iskeleti ve teknik donanımına göre prim belirliyor. Örnek olması açısından Antalya'da standartlara uygun 1 dönümlük bir sera 350 YTL ye sigortalatabiliyor.

Örnek 3:

Ekili alanlar için sigorta şirketleri benzer teminatları farklı paket poliçeler halinde sunabiliyor. X Sigorta, tek ürünle 'Dolu sigortası' ile çiftçileri dolu, yangın, kalite kaybı ve dona karşı güvenceye alıyor. Y Sigorta ise, dolu ve yangın sigortaları ile don sigortası olarak iki farklı ürün ortaya koyuyor. Dolu ve yangın sigortaları, dolu ve yangın nedeniyle oluşacak zararı ve kalite kaybını karşılıyor.

Don sigortası ise don, fırtına, dolu, yangın, terör, taşıt çarpması ve kalite kaybı risklerini içeriyor. Bu tip sigortalarda primler, bölgeye göre değişiyor ve ekilen üründen beklenen rekolte(Yıllık toplam ürün) üzerinden yüzde olarak alınıyor. Örnek olması açısından en düşük don tehlikesi bulunan İzmir'de 1 dönüm üzüm bağı için don sigortası primi ürünün yüzde 1.5'i olarak alınıyor. Erzurum'da 1 dönüm buğday tarlası rekoltenin yüzde 7.5'ine sigortalanıyor ve Manisa'da bir dönümlük üzüm bağı rekoltenin yüzde 5'ine fiyatlandırılıyor.

1.11. Türkiye’de Tarım Sigortası Uygulamaları

Türkiye’deki tarım sigortaları uygulamaları aşağıda verilmiştir.

1.11.1. Genel Durum ve Yasal Düzenlemeler

Tarım sigortaları uygulamaları 1957 yılında başlamış olmasına ve risklerin giderek arttığı bilinmesine rağmen, çiftçinin gelir düzeyinin düşük olması, tarım ve sigorta sektörlerindeki bilgi ve ilgi eksikliği, daha kolay işlere yönelme arzusu gibi faktörler tarım sigortalarının diğer sigorta çeşitleri yanında daha az gelişmesinde rol oynamıştır.

1987 yılında Tarım Sigortaları'nın geliştirilmesi için planlı bir çalışma başlatılmıştır. “Tarım sigortasını tarımcılar yapmalıdır” başlığıyla hazırlanan “Türkiye için Tarım Sigortaları'nı Geliştirme Planı çerçevesinde” öncelikle Tarım ve Sigorta Sektörü'ne konunun öneminin anlatılması, tanıtımı ve çiftçiye götürülen sigorta hizmetlerinin sağlıklı bir alt yapıya kavuşturulup, yaygınlaştırılmasına çalışılmıştır.

1995 yılına gelindiğinde gelişmenin yeterli olmadığı görülmüş, bunu engelleyen faktörler ve diğer ülke örnekleri incelenerek, Tarım Sigortaları'nın ortak bir sistem içerisinde uygulanması için tarım sigortalarına gönül vermiş kişiler bir araya gelerek, Tarım Sigortaları Vakfı'nı(TSV) kurmuşlardır.

Tarım Sigortaları branşında faaliyet gösteren resmi ve özel tüm sigorta ve reasürans şirketlerinin Tarım Sigortaları Vakfına üye olmasından sonra özellikle, tarım ürünleri hasar tespitinin aynı teknik bilgilerle bağımsız uzmanlar tarafından belirlenmesini sağlayarak, çiftçinin hasarlarını gerçek değerlerle ödeme amacıyla ortak hizmet veren bağımsız bir hasar havuzu oluşturulmuştur.

Diğer taraftan vakıf sigortalı olanların yanı sıra sigortasız ürün ve risklere ait bütün istatistiksel veriler ayrıca bilgi bankası şeklindeki bir veri havuzunda toplanmakta ve değerlendirilmektedir. Tüm veriler GIS (Coğrafi Bilgi Sistemleri) içerisinde ayrı ayrı analiz edilmekte ve prim fiyatlarına esas teşkil edecek aktüeryal çalışmalar yapılmaktadır.

Planlı çalışmalardan sonra, Tarım Sigortaları konusu tarım sektöründe de ilgi görmeye başlamış, 6. Beş Yıllık Kalkınma Planında“ Tarım sigortalarının gelişmesi için devlet desteğini öngören yasal düzenlemelerin yapılması” şeklinde yer almıştır. Bu 7. ve 8. Kalkınma Planlarında aynı şekilde devam etmiştir.

1.Tarım Şurası Çalışma Belgesi ”nde konuya ayrıntılı bir şekilde yer verilmiş, ortak hizmetler için TSV tarafından kurulan hasar havuzuna prim üretim havuzu da eklenmesi ile tarım sigortaları havuzunun kurulması, doğal afetler ile ilgili devlet yardımı öneren ancak uygulamada işlerliği olmayan yasaların kaldırılması Devletin çiftçinin sigorta primine destek olarak doğal afet sigortalarının başlamasını gerçekleştirecek yasal düzenlemelerin yapılması da önerilmektedir.

1998 yılı Hükümet programında yer alan “Tarımsal politikalarla ilgili yapısal değişim projesi” tarım ürünleri sigortası yasasının çıkarılması ve devlet desteğinin sağlanmasını öngörmektedir.

Bu proje çerçevesinde ilgili kurumların katılımı ile Hazine Müsteşarlığınca yürütülen çalışmalarda 3 ayı yasa taslağı yer almış sonuçta Hazine Müsteşarlığı tarafından “Tarım Sigortaları Teşviki Hakkında Kanun Tasarısı” başlığında yayımlanmıştır.

2000 yılında Tarım ve Köy İşleri Bakanlığının başlattığı Tarım Reformu Uygulama Projesi (TARUP)-Agricultural Reform Implementation Project (ARİP) çerçevesinde tarımda devlet destekli doğal afet sigortalarının başlaması öngörülmüştür.

Bugün için devletin doğal afetler karşısında çiftçiye karşılıksız yardımları yapmasını sağlayan uygulamaların tamamı kaldırılmış durumdadır. Ancak, çiftçiye güvence sağlayacak, Tarımda Doğal Afet Sigortaları Yasası da çıkarılmamıştır. 2001 yılında bir taraftan, ARİP Projesinin, Dünya Bankası kredisi ile desteklenmesi için bir ön çalışma başlatılmış, diğer taraftan yasal düzenlemelere ilişkin alt yapı çalışmaları yürütülmüştür.

2002 yılı sonunda 58.Hükümetin “Acil Eylem Planı”nda da tarım sigortalarının geliştirilmesi için bundan sonraki yapılacak uygulamalara esas olacak hedefler belirlenmiştir. 59. Hükümetin acil eylem planında öngörülen politikaları benimsemesi ile Tarım Sigortası şu an ki hükümetinde programında bulunmaktadır.

Bu plan, Tarımda Devlet Destekli Doğal Afet Sigortası Yasası' nın bir yıl içerisinde çıkarılmasını ve kuraklık, don, sel sigortaları uygulamalarının esaslarının belirlenmesi, primlerin devletçe desteklenmesini öngörmektedir.

1.11.2. Özel Sigortalar Tarafından Uygulanan Tarım Sigortasında Mevcut Durum

Hâlihazırda Ülkemizde 9 Sigorta Şirketi tarafından Tarım Sigortası uygulanmaktadır. Çiğçilerin sigortaya katılımı özel isteğe bağılı olup, şuanda sigortalılık oranı dolu %0.1, Hayvanda ise %0,5 civarındadır.

Ülkemizdeki 62 özel sigorta şirketinin sadece 9 tanesi tarım sigortası ile uğraşmaktadır. Bu sigorta şirketleri de sigorta kapsamaları şü şekildedir;

- Tarım Ürünleri Dolu Sigortası; dolu vuruşunun ürünlerde neden olduğı miktar eksilmesi, meyve ve sebzelerde ek primle kalite kaybını sigorta kapsamına almaktadır.
- Sera Sigortası; doğıal afetler nedeniyle serada ve içindeki ürünlerde meydana gelen hasarlar sigorta kapsamına alınmaktadır.
- Hayvan hayat sigortası; ölümler ve yavru atma sigorta kapsamındadır.
- Kümes hayvanları sigortası; Ölümler ve istisna olarak hırsızlık ve esrarengiz kayıplarda sigorta kapsamına alınmaktadır.

Sağılıklı bir hasar tespiti sistemi oluşturmak üzere, Tarım Sigortalar vakfı bağımsız bir kurum olarak 1995 yılında kurulmuştur. Tarım branşında çalışan sigorta şirketleri vakfın üyesidir. hasar tespitleri, üye şirketlerin imzalamış oldukları hasar tespitleri çalışma esasları çerçevesinde yürütölmektedir. Vakfın masrafları, sigorta ve reasürans şirketinin yıllık primlerinin %4'ü oranındaki bağışlarıyla karşılanmaktadır. Sera ve dolu sigortalarında hasar tespitleri vakfın bölge koordinatörü vasıtasıyla tarım uzmanlarına yaptırılmaktadır. Hayvan hayat sigortasında ise hasar tespitleri için vakıf yerel veterinerleri kullanılmaktadır.

1.12. Tarım Sigortasından Üreticilerin Beklentileri

Hemen hemen her ülkede sigorta uygulaması pilot projelerle başlatılıp ve kapsamı kademeli olarak genişletilmekte, sigorta sistemine üretici, devlet ve sigortacının katılımı, finansmanı, teminat verilen riskler ve ürünler, sigorta şirketlerinin çalışma esasları ve organizasyonlar farklılıklar göstermektedir. Ancak kendi ülkesine uygun gerekli yasal, kurumsal ve teknik alt yapıyı oluşturmuştur.

Bitkisel ürün sigortalarında 1957 yılından beri uygulanmakta olan geleneksel dolu sigortalarının yanı sıra kuraklık, don, sel gibi risklere karşı sigorta yapabilmeyin dünya genelinde olduğı gibi bizde de 2 kuralı olduğı bilinmektedir. Bunlardan birincisi; mevcut dolu sigortalarının alt yapısını geliştirmek, ikincisi devletin prim desteğini sağlamak. Çiğçinin ödeyeceğı doğıal afet sigortaları priminin ABD ve AB ülkelerinin çoğunda olduğı gibi Türkiye'de de %50'sinin devlet tarafından karşılanacağı öngörüsü bugün için tarım, sigorta ve kredi temin edilen finans kurumları tarafından da kabul edilebilir görölmektedirler.

Ülkemizde günlük politik çıkarlardan uzak ülke menfaatlerini uzun vadeli koruyan politikalara ihtiyaç vardır. Tarım sigortasının öncelikle bu bilinç ile ele alınması üreticimizin olduğu kadar ülkemizin gıda güvenliği içinde şarttır. Desteklemenin boyut değiştirdiği günümüzde Türk tarımında sigorta sistemlerinin geliştirilmesi bir zorunluluk haline gelmiştir.

Bu konudaki beklentileri şu şekilde özetleyebiliriz.

- Devlet tarım sigortalarının primine ve/veya hasarına destek sağlamalıdır.
- Üreticilerin sigorta bilincinin oluşturulması yönünde eğitim programları uygulanmalıdır.
- Üreticilerin sisteme inancı sağlanarak, hasar halinde tatmin edici düzeyde bir ödeme yapılacağı ortaya konulmalıdır.
- Primler üreticilerin ürettikleri ürünlerin üretim, risk ve bölge özellikleri dikkate alınarak tespit edilmelidir.
- Prim ödemelerinde üreticilerin üretim ve hasat dönemleri dikkate alınmalıdır.
- Sigorta hizmetlerinin köylere ulaştırılması sağlamak için sigorta şirketlerinin acente ağlarını geliştirecek sistemleri kurmalıdırlar.
- Tarımsal üretim ve risk değerlerine bağlı kayıtların alındığı Tarım Sigortaları Vakfı veri bankasında TZOB(Türkiye Ziraat Odaları Birliği) kayıtlarının da sisteme entegre edilmesi konusundaki ortak projeler desteklenmelidir.
- Üreticinin tek mesleki örgütü olan TZOB, bundan sonra geliştirilecek tarım sigortaları organizasyonunda sürekli yer almalıdır.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Tarım sigortasını tanımlayınız.	➤ Temel kavramları öğreniniz.
➤ Dolu sigortalarını kavrayınız.	➤ Dolu sigortaları kapsamı dışında kalan halleri sayınız. ➤ Dolu sigortalarında ek sözleşmeyle teminat kapsamına alın halleri ile ilgili araştırma yapınız.. ➤ Dolu sigortalarında ek sözleşmeyle teminat kapsamına alın halleri sayınız.
➤ Sera sigortalarını kavrayınız.	➤ Sera sigortaları teminat kapsamın dışındaki halleri sayınız.
➤ Hayvan hayat sigortalarını kavrayınız.	➤ Hayvan hayat sigortalarını tanımlayınız. ➤ Hayvan hayat sigortası güvence kapsamını sayınız. ➤ Hayvan hayat sigortası yapılabilen hayvanları sayınız. ➤ Hayvan hayat sigortası kapsamı dışındaki halleri sayınız.
➤ Kümes hayvanları sigortalarını kavrayınız.	➤ Kümes hayvanları sigortasını tanımlayınız. ➤ Kümes hayvanları sigorta teminatının kapsamını açıklayınız. ➤ Kümes hayvanları sigortası teminatı dışında kalan halleri sayınız.
➤ Kültür balıkçılığı hayat sigortalarını kavrayınız.	➤ Kültür balıkçılığı hayat sigortasını tanımlayınız.
➤ Diğer tarım sigortalarını kavrayınız.	➤ Diğer tarım sigortalarını yapınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A. OBJEKTİF TESTELER(ÖLÇME SORULARI)

Bu faaliyet sonucunda hangi bilgileri kazandığımızı, aşağıdaki soruları cevaplayınız. Soruların sadece bir doğru cevabı vardır.

1. Sigorta şirketlerinin kurduğu havuz adına poliçe satışı dışındaki tam faaliyetler hangi kurum tarafından yürütülüyor.
A) Acenteler
B) TARSİM
C) Sigorta şirketleri
D) Birlik
2. Çiftçilerin her türlü doğal afet, hastalık ve kazalar neticesi ürün ve hayvanlarında meydana gelen zarar ve kayıpların teminat altına alan sigorta dalı aşağıdakilerden hangisidir?
A) Montaj sigortaları
B) Kaza sigortaları
C) Tarım sigortaları
D) Yangın sigortaları
3. Tarım sigortaları kanunu aşağıdakilerden hangisidir?
A) 5363 sayılı tarım sigortaları kanunu
B) 234 sayılı tarım sigortaları kanunu
C) 5433 sayılı tarım sigortaları kanunu
D) 1342 sayılı tarım sigortaları kanunu
4. Aşağıdakilerden hangisi tarım sigortaları kapsamı içindedir?
A) Tarlada bırakılmış veya kaldırılmış ürünlerde meydana gelen hasarlar
B) Sigorta ettirenin veya fiillerinden sorumlu olduğu kişilerin kastından veya ağır kusurundan kaynaklanan hasar ve kayıplar
C) Kamu otoritesi tarafından sigorta konusu yer ve ürünler üzerinde yapılacak tasarruflar sebebiyle meydana gelen bütün hasar ve kayıplar
D) Don olayının doğrudan doğruya ürün miktarında ve kalitesinde meydana getirdiği eksilme
5. Dolu veya doluya ek olarak yangın ve fırtına (hortum) riskleri nedeniyle uğrayabilecekleri fiziki hasarların yanı sıra, seralarda yetiştirilen ürünlerin miktarlarında, söz konusu risklere bağlı olarak meydana gelen eksilmeleri, poliçedeki sigorta bedeline kadar temin eden sigortalara sigortaları denir.

6. Aşağıdakilerden hangisi hayvan hayat sigortası kapsamı içinde değildir?
A) Her türlü adi ve bulaşıcı hastalıklar
B) Kurt parçalaması ve benzeri yabani hayvan saldırıları
C) Başka kimseler tarafından kasıtlı olarak zehirlenmeler
D) Yarış, oyun veya mukavemet denemelerinden meydana gelen ölümler, öldürmeler
7. Aşağıdakilerden hangisi kümes hayvanları sigortası kapsamı içinde değildir?
A) Her türlü adi ve bulaşıcı hastalıklar
B) Her türlü kazalar, vahşi hayvan parçalaması,
C) Tüy ve yumurta yeme, gagalama veya benzeri kötü alışkanlıklardan
D) Soğuktan donma, fırtına, yer sarsıntısı veya toprak kayması ve su baskını
8. Ülkemizde 2006 yılında karşı karşıya kalmış olduğumuz hayvan hastalığı hangi hayvan grubunu tehdit etmiştir.
A) Sığırları
B) Kanatlı hayvanları
C) Küçükbaş hayvanları
D) Balıkları
9. Aşağıdakilerden hangisi üreticilerin devletten beklentileri arasında yoktur?
A) Primlerin tamamı devlet tarafından ödenmelidir.
B) Devlet tarım sigortalarının primine ve/veya hasarına destek sağlamalıdır
C) Üreticilerin sigorta bilincinin oluşturulması yönünde eğitim programları uygulanmalıdır
D) Prim ödemelerinde üreticilerin üretim ve hasat dönemleri dikkate alınmalıdır

Cevaplarınızı modülün sonundaki cevap anahtarı ile karşılaştırınız.

B. ÖLÇME SORULARI

Aşağıdaki sorulara **Evet**, **Hayır** olarak cevap veriniz:

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Tarım sigortaları hayvanlarda meydana gelen hastalıkları teminat altına alır mı?		
2. Dolu sigortalarında her farklı ürün poliçede belirtilmeli mi?		
3. Tarla ürünlerinde, tahıllarda tane ana ürün müdür?		
4. Don olayının doğrudan doğruya ürün miktarında ve kalitesinde meydana getirdiği eksilme dolu sigortaları teminatı kapsamına girer mi?		
5. Dolunun ağaçlara vereceği hasarlar dolu sigortaları teminatı kapsamına girer mi?		
6. Fırtınanın doğrudan doğruya meydana getirdiği zararlar dolu sigortaları teminatı kapsamına girer mi?		
7.Sera sigortalarında enkaz kaldırma çalışmaları ek bir sözleşmeyle teminata dahil edilebilir mi?		
8.14 yaşından büyük mandalar sigortalanabilir mi?		
9.Her türlü adi ve bulaşıcı hastalıklar kümes hayvanları sigortası teminat kapsamına dâhil midir?		
10. Türkiye'deki sigorta şirketlerinin tamamı tarım sigortası poliçesi satışı yapıyorlar mı?		
11.Devlet destekli tarım sigortalarında primlerin tamamını çiftçi mi öder?		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı modülün sonundaki cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrar inceleyiniz

Tüm sorulara evet cevap verdiyseniz diğer faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Sigortacılık dalında tarım sigortalarında poliçe bedelini hesaplayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Sevgili öğrenci, bu faaliyet öncesinde yapmanız gereken öncelikli araştırmalar şunlardır:

1. Bölgemizdeki sigorta acentelerine giderek onlardan tarım sigortaları konusunda bilgi alınız.
2. Bölgenizdeki sigorta şirketlerine giderek onlardan tarım sigortaları müşteri portföyü hakkında bilgi alınız.

2.TARIM SİGORTASI POLİÇE PORTFÖYÜ

Devlet destekli tarım sigortaları uygulaması çiftçilere ilk poliçeler dağıtılarak 2006 yılında başlatıldı. Bu amaçla tarım bakanlığı bütçesine 200 milyon YTL'lik kaynak ayrılmıştır.

Prim bedelinin, ürün bedeliyle karşılaştırıldığında çok önemli rakam olduğu görülecektir.

Tarım sigortacılığının Türkiye'de önemli bir uğraş alanı olacaktır: Türkiye'de 27 milyon hektar tarım alanı bulunuyor, bunun 16,7 milyon hektarı kayıtlı. 941 bin kayıtlı çiftçi, sebze ve meyve yetiştiriyor. Sigorta konusunda en büyük muhatap kitle bunlar. 11 milyon büyükbaş, 25 milyon koyun, 7-8 milyon keçi, 300 milyon baş da kümes hayvanı bulunuyor. 1 milyon 600 bin hububat üreticisi var. Bunun içinde 750 bini arpa üreticisi... 2004 yılında afetlerden dolayı üretim kaybının maddi değeri 692 milyon YTL. 2005 yılı daha iyi bir yıldır, doğal afetlerden doğan zarar 18 milyon YTL olmuştur.

2.1. Zirai Ürün Koruma

Zirai ürün koruma çiftçilerin sahip oldukları ürünleri koruma için yapması gerekenleri içerir. Çiftçiler zirai ürün koruma yöntemlerini kullanarak tüm emeklerini her türlü hastalık ve diğer zararlardan ürünlerini korumaya çalışırlar. Tabii ki bunun yanında sigorta şirketlerine de başvurarak ürünlerini poliçe kapsamında teminat altına almaları da bir zirai ürün koruma yöntemi olarak düşünülebilir. Ama biz burada ürünün doğal ya da hastalık sonucu zarar görmemesi ve telef olmaması için gereken koruma yöntemleri anlatılacaktır.

Farklı agro- ekolojik bölgelere ve buna bağlı olarak çok zengin bir bitki çeşidine sahip olan ülkemizde, ekonomik öneme haiz 60'ın üzerinde kültür bitkisi yetiştirilmektedir. Bu kültür bitkilerinde ekonomik düzeyde zarar yapan 400'ün üzerinde hastalık, zararlı ve yabancı ot türü bulunmaktadır. Bunların 245 zararlı (böcekler, akarlar, nematodlar, kemirgenler, kuşlar, yumuşakçalar vb.), 85 hastalık etmeni (fungus, bakteri, virüs, mikro plazma) ve 70'den fazlası da yabancı ot türüdür.

Zirai mücadele uygulamaları; kimyasal mücadele, kültürel önlemler, biyolojik ve biyoteknik mücadele, fiziksel ve mekanik mücadele, entegre mücadele, tahmin ve erken uyarı, karantina ve sertifikasyon önlemlerini kapsamaktadır. Bunlardan kimyasal mücadele, hâlihazırda en yaygın ve fazla kullanılan bir metottur.

Kimyasal mücadelede kullanılan pestisitlerin insan sağlığı, çevre sağlığı ve doğal dengeye yan etkileri dikkate alındığında bunların denetim altında, uygun zamanda ve metoduna göre kullanılma zorunluluğu bulunmaktadır.

2.1.1. Bitki Sağlığı Uygulamalarında Pestisit Kullanımı

Pestisit (zararlıları öldüren ya da uzaklaştıran kimyasal madde) kullanımı şöyledir:

- Ülkemizde mücadelesi yapılan 400'ün üzerinde zararlı etmeden 4'ünde (Süne, Kımıl, Zeytin sineği ve çekirge) devlet tarafından yapılan mücadelenin, aşamalı olarak en kısa zamanda özel sektöre, ilaç, destekleme ödemelerindeki usul ve esasların yeniden gözden geçirilerek çiftçi birliklerine ve çiftçilere devredilmelidir.
- Doğal dengeyi bozmayan ve çevre dostu ilaçlara yapılacak destekleme ödemelerindeki oranlar artırılmalıdır.
- Diğer ülkelerde olduğu gibi, ülkemizde de kimyasal pestisit tüketiminin azaltılmasıyla ilgili hedef ve stratejiler belirlenmeli ve derhal uygulamaya konulmalıdır.
- Havadan yapılan ilaçlamaların çevre, doğal düşmanlar, ipekböceği ve bal arıları üzerine etkilerinin daha fazla olduğu dikkate alınarak ilaçlamalarda tavsiyelere aykırı olarak çiftçiler tarafından havadan ilaçlama yapılmasını önleyici tedbirler alınmalıdır.
- Hâlihazırda yönetimli çiftçi mücadeleleri amacına uygun ve sağlıklı bir şekilde yapılmamaktadır. Bu mücadele şeklinin yeniden gözden geçirilerek; araştırmacı-yayımcı-üretici bağı güçlendirilmeli; yapılacak eğitimlerle üreticiler kendi tarlasındaki mücadele hizmetlerini bilinçli bir şekilde yapacak hale getirilmelidir.
- Bayilik yapacak olanların özelliklerinin bitki sağlığı eğitimi alma temeline oturtulması şarttır. Zamanla bu geçiş sağlanmalıdır.
- 1996 yılında yeniden düzenlenerek yayınlanan "Zirai Mücadele İlaçlarının Toptan ve Perakende Satılması ile Depolanması Hakkında Yönetmelik' e Tarım Kredi Kooperatifleri ile Ziraat Odaları ve diğer birliklerin yönetmelik hükümlerine uymaları sağlanmalıdır.

- Ürünlerdeki pestisit kalıntı analizlerinin üretiminden tüketimine kadar sistematik olarak yapılmasını sağlayacak tedbirler alınmalıdır.
- Tarımsal mücadele uygulamalarında kullanılan geniş spektrumlu ilaçlar alternative olabilecek biyoteknik yöntemlerin kullanılması yaygınlaştırılmalı ve bunun için gereken materyalin ülkemizde üretimi sağlanmalıdır.
- Yeraltı ve yerüstü su havzalarına yakın alanlarda pestisit kullanımının usul ve esasları belirlenmelidir.
- “Zirai Mücadele İlaçlarının Toptan ve Perakende Satılması ile Depolanması Hakkında Yönetmelikte pestisitlerin taşınması ile ilgili kurallara da yer verilmelidir.
- Pestisit ruhsatlandırma mevzuatında, ileri ülkelerdeki ruhsatlandırma sistemi dikkate alınarak yeni düzenlemeler yapılmalıdır.
- Zirai mücadele aletleri ruhsatlandırma ve kontrol mevzuatı günün koşullarına cevap verecek şekilde acilen düzenlenmelidir.
- Tohum temizleme ve tohum ilaçlamalarının yapıldığı selektörlerin mülkiyeti muhtarlıklara veya mahalli yönetimlere devredilmelidir.
- Biyolojik mücadele uygulamalarının hızla yaygınlaştırılması için gereken önem verilmeli, mevcut kitle üretim tesisleri tam kapasite ile çalıştırılmalı, özel sektör de bu konuda teşvik edilmelidir.
- Biyolojik preparatların kimyasal preparatlarla rekabet edebilmesi ve piyasada bulundurulması için gerekli tedbirler alınmalıdır.
- Tüm tarım ürünlerinde sertifikalı tohum, tohumluk, fide ve fidan üretimi ve kullanımı zorunlu hale getirilmelidir. Tüm üretim materyallerinin tescil ve sertifikasyon çalışmalarında bitki sağlığı uzmanları söz sahibi olmalıdır.
- Entegre mücadelenin ana hedefi çiftçilerdir. Bu nedenle çiftçilerin kendi tarlası, bahçesi ve bağındaki mücadele faaliyetlerini idare edebilecek birer uzman haline getirilmesi için gerekli tedbirler alınmalı, üniversiteler ve ilgili kuruluşların katkıları için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.
- Yurdumuzda bulunmayan hastalık, zararlı ve yabancı otların ülkemize girmesinin önlenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle Karantina Müdürlüklerindeki teknik elemanların bitkisel materyallerdeki hastalık, zararlı ve yabancı otların teşhisini yapabilecek düzeye getirilmesi için gerekli tedbirler alınmalıdır.
- Ülkemiz insanları zirai karantina ile ilgili konularda yeterince bilgilendirilmeli, gümrük kapılarında bitki materyallerinin yanlarında getirilip getirilmediğinin belgelendirilmesidir.
- Zirai Karantina mevzuatının gelişmiş ülkelerin mevzuatı dikkate alınarak günün şartlarına göre yeniden düzenlenmelidir.

2.1.2. Bitki Sağlığı Araştırmaları İle İlgili Sorunlar Ve Öneriler

Ülkemizde kültür bitkilerine zarar veren hastalık, zararlı ve yabancı otlar ile mücadelede modern metot ve teknikler kullanılarak bol, kaliteli ve sağlığa zararsız ürün elde edilmesi temel amaçtır. Bu amaca ulaşmak için zirai mücadele konuları bir bütün olarak ele

alınıp, çok yönlü araştırmalarla desteklenen ve uygun çözümlerini ortaya koyan entegre mücadele modelleri ve programları oluşturulmalıdır.

Bu programlarda öncelikli olarak kimyasal mücadele dışında kalan biyolojik mücadele, biyoteknik yöntemler, sağlıklı bitki üretim materyali elde edilmesi, dayanıklı çeşitler ve kültürel önlemler gibi mücadele yöntemlerinin ağırlığını artıracak araştırmalara devam edilmeli ve bu araştırmalarda süreklilik sağlanmalıdır.

Bunun için;

- Ulusal ve uluslararası kuruluşlar arasında işbirliği sağlanmalı ve desteklenmelidir.
- Ülkemiz çok zengin bir yararlı fauna ve flora sahiptir. Gen kaynağı ve doğal zenginliğimiz olan bu yararlıların korunması ve desteklenmesine yönelik araştırmalar öncelikli olarak desteklenmelidir.
- Bitki korumada biyoteknik yöntemlerin geliştirilmesi ve kullanılması ile ilgili araştırmalara önem verilmelidir.
- Her türlü üretim materyalinin (tohum, fide, fidan) hastalık ve zararlı etmenlerden arındırılmış olduğunun modern ve hızlı yöntemlerle belirlenmesine yönelik araştırmaların sürdürülmesine önem verilmelidir. Elde edilen sonuçların üreticiye intikali sağlanmalıdır.
- Zirai Mücadele Araştırma Enstitülerinin çoğunun deneme arazisi bulunmamaktadır. Bu nedenle bu enstitüler bir an önce yeterli deneme arazisine kavuşturulmalı, kısa ve uzun vadeli olarak çiftçi arazilerinin kiralanması imkanı sağlanmalı, kontrollü koşullarda çalışma imkanı sağlayan yeterli sera tesis edilmeli, alet ve ekipman eksikliği bulunan enstitülere gerekli cihazlar sağlanmalıdır.
- Toksikolojik ve eko-toksikolojik araştırmalara ağırlık verilmeli ve alt yapısı iyileştirilmelidir.
- Pestisitlerin bitkisel ürünler, toprak ve sulardaki kalıntıları ile ilgili araştırmalara önem verilmeli bu amaçla enstitülerin bünyesinde pestisit kalıntı analiz laboratuvarları kurulmalı, mevcutları da desteklenmelidir.
- Hastalık, zararlı ve yabancı otların popülasyonlarının, uzaktan algılama ve yer istasyonları vasıtası ile hassas bir şekilde takip edilerek, salgın durumları ve mücadele zamanının önceden tahmin edilmesi ve çiftçilerin uyarılmasına yönelik alt yapının oluşturulması, iyileştirilmesi ve bu konudaki araştırmalara gereken önemi verilmelidir. Bunlarla ilgili uzun yılları kapsayacak şekilde bilgisayar veri tabanları oluşturulmalıdır.
- Hastalık ve zararlılara dayanıklılık ıslahı ve dayanıklılığın teşvik edilmesi araştırmalarına önem verilmelidir.
- Havadan ilaçlamalara alternatif oluşturacak teknik ve yöntemlerin geliştirilmesine yönelik araştırmalara önem verilmelidir.

Bölgesel olarak çiftçilerin alması gereken zirai ürün koruma yöntemleri geliştirilebilir. Tabii ki bunu yapabilmek için bölgenin özelliklerini iyi bilmek gerekir.

Sigorta ettiren, sözleşme ile temin olunan rizikoların gerçekleşmesi halinde zararın önlemeye, azaltmaya ya da hafifletmeye yarayacak önlemleri almakla yükümlüdür.

Alınan önlemler ve sigortacı tarafından alınması istenilen önlemlerin gerektirdiği masraflar, sigortacı tarafından ödenir. Ancak, poliçede belli bir oranda hasar muafiyeti öngörülmüşse, alınan önlemlerden doğan masraflar bu oran düşülerek ödenir.

2.2. Hayvan Koruma

Ülkemizde, hayvancılık alanında yapılan bilimsel araştırmalar genellikle beslenme, yetiştirme ve sağlık konuları üzerine odaklanmıştır. Hayvan refahı konusu ise ülkemizde bilimsel arenada fazla yer bulamadığı gibi, ülke gündeminde de son yıllara kadar fazlaca yer bulamamıştır.

Son yıllarda ise ülke gündemine özellikle hayvan hakları savunucusu sivil toplum kuruluşlarınca taşınmıştır. Sivil toplum tarafından hayvan refahı kavramı genellikle sokak hayvanlarının hakları olarak değerlendirilmiş ve bu konuda kamuoyu duyarlılığı oluşturulmaya çalışılmıştır. Veteriner hekim gözüyle ise, bilimsel olarak hayvan refahı kavramını, pet hayvanları kapsamakla birlikte daha geniş değerlendirmemiz gerekiyor.

Hayvan refahı kavramı bilim adamlarınca, geniş anlamda hayvanın kendi çevresiyle uyum içinde olması, içinde yaşadığı çevreye acı çekmeden adapte olabilmesi, psikolojik ve fiziksel yönden sağlıklı olması hali olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla Hayvan refahı terimi bireyin kendi çevresiyle ilişkisinin durumunu ifade eder ve bu durum ölçülebilir niteliktedir. Hem çevrenin üstesinden gelmedeki başarısızlık, hem de güçlükler kötü refahın göstergesidir. Hayvan ömrünün kısalması, hastalıklar, anormal davranışlar, kan dolaşımını yükselten davranışlarda artış, vücut hasarı, büyümede gerileme, üreme etkinliğinde gerileme ve hayvan refahındaki gerilemenin göstergeleridir.

Dünyada, hayvancılık alanında entansif (modern) yetiştirmeye geçişle beraber, hayvansal üretimde (Et, süt, yumurta, yapağı) önemli artışlar sağlanmıştır. Ancak zaman içinde modern yetiştirme tekniklerinin, üretimde verimliliği sağlamakla birlikte, birtakım sorunları da beraberinde getirdiği gözlenmiştir. Doğal yaşama göre entansif yetiştirme hayvanlar üzerine getirdiği kısıtlamalar, stres etkeni olmakta, dolayısıyla hayvan refahındaki gerilemeyi ifade etmektedir.

Klasik hayvan yetiştiriciliği anlayışında, çiftlik hayvanları sadece hayvansal ürün üreten aracı materyal konumundadır. Oysa dünyada son yıllarda şekillenen kimi toplumsal duyarlılıklar ve doğal hayvansal ürünlere olan talep, hayvan yetiştiricilerini hayvan refah koşullarını dikkate almaya, hayvanları stresten uzak bir yetiştirme programı hazırlamaya itmektedir.

Avrupa Birliği Müktesebatında (karar, Tüzük, direktif vb.) da hayvan refahı konusunda çerçevesi düzenlemeler mevcuttur. Avrupa Birliğinde geleceğe yönelik olarak hayvan refahı konusunda iyileştirme çalışmaları yapılmış ve bunlar takvime bağlanmıştır.

Örneğin Avrupa Birliğinde 5 Ocak 2007'de 1/2005/EC sayılı Düzenleme yürürlüğe girmiştir.

Bu yasal düzenlemeyle 8 saat ya da daha fazla sürede nakledilecek hayvanların, klimalı ve kapalı kasalarda taşınmaları ve nakil sırasında hayvanlara temiz su sağlanması gerekmektedir.

Ayrıca doğumuna 1 hafta kalan hayvanların nakli yasaklanırken, genç hayvanların nakli özel koşullara bağlanmış ve hayvan nakillerinin bir merkezden izlenebilmesi için nakil araçlarının uydu izleme sistemi bulundurması istenmiştir.

Veteriner Hizmetleri Kanun tasarısının, Üçüncü Bölümünde Hayvan Refahı ele alınmıştır. Hayvan Hakları Kanunuyla karşılaştırıldığında, tasarıda Hayvan Refahı konusunun daha ciddi ele alındığı gözlenmektedir. Tasarıda, hayvanların kesimi sırasında refahı, nakil araçlarıyla taşınması, hayvanlara kötü muamele, yabani hayvanların yetiştirmeleri vb. konularla ilgili hükümler bulunmaktadır. Entansif koşullarda yetiştirilen çiftlik hayvanlarıyla ilgili ise ayrıntılı bir hüküm bulunmamaktadır. Ancak Tasarının 14. maddesinin b bendinde hayvanlar kendi türlerine, yaşlarına, fizyolojik ihtiyaçları ve etolojik gereksinimlerine uyumlu bir şekilde, sağlık, beslenme ve barınma şartlarına uygun olarak yetiştirilir denmektedir. Tasarı kanunlaştığı takdirde bu ibare doğrultusunda hazırlanacak ikincil mevzuatla çiftlik hayvanlarında refah koşullarını dikkate alan yetiştirme ortamının yasal alt yapısı oluşturulabilir.

2.3. Tarım Riziko Bedeli

Sigorta yaptıran çiftçilerin ödeyecekleri prim konusuna örnek verecek olursak, “100 dekar buğday ekili toprağı olan çiftçinin sigorta priminin 150 ile 850 YTL arasında değişecektir, bu bedelin yarısının Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı destekleme bütçesinden ödenecektir.

2.3.1. Fiyatlandırma

Süt sığırcılığı yapılan bir işletmede sığır başına prim miktarının 75 ile 300 YTL arasında değişecektir, 10.000 YTL hâsılat beklenen bir meyve bahçesinin prim miktarının ise 400 ile bin YTL arasında olacaktır, bunların % 50'sinin de yine bakanlığın destekleme bütçesinden ödenecektir.

Toplam primin % 50'si devlet tarafından karşılanmakta olup, kalan % 50'si üretici tarafından ödenmektedir.

Ödemeler; bitkisel ürün sigortasında % 10 peşin, bakiyesi hasatta olmak üzere tahsil edilmektedir.

Diğer branşlarda(Kültür balıkçılığı, sera bitkileri yetiştiriciliği gibi.) ise; % 25 peşin, bakiyesi 5 eşit taksitte tahsil edilmektedir.

2.3.2. Prim Hesaplama

Bitkisel Ürün Sigortalarında, poliçede yazılı primin %50'si devlet tarafından karşılanacaktır. Sigortalı tarafından ödenecek olan primin %10'u peşin alınır; kalan prim tutarı da en geç hasat sonunda tahsil edilir.

Sera Sigortalarında, poliçede yazılı primin %50'si devlet tarafından karşılanacaktır. Sigortalı tarafından ödenecek olan primin %25'i peşin alınır; kalan prim tutarı da en fazla 5 taksitle tahsil edilir

Hayvan hayat sigortalarında, poliçede yazılı primin %50'si devlet tarafından karşılanacaktır. Sigortalı tarafından ödenecek olan primin %25'i peşin alınır, kalan prim tutarı da en fazla 5 taksitle tahsil edilir.

Kümes Hayvanları Sigortalarında, poliçede yazılı primin %50'si devlet tarafından karşılanacaktır. Sigortalı tarafından ödenecek olan primin %25'i peşin alınır, kalan prim tutarı da en fazla 5 taksitle tahsil edilir. Broiler (kapalı sistemde üretimi yapılan, bio-güvenlik ve hijyen kuralları sağlanmış tesislerde yetiştirilen kümes hayvanları) sigortalarında primin tamamı peşin tahsil edilir.

2.3.3. Örnek Hesaplamalar

Devlet destekli hayvan hayat sigortası tarife ve talimatları

Tarife:1 (Muafiyetli)

Sigorta Türü	Hayvan Sayısı	Prim (%)	Muafiyet	Müşterek Sigorta
Bireysel Sigorta	1-4	10,00%	%0	%20-%80
	5 – 20	7,50%	%0	%20-%80
	21–100	5,00%	5,00%	%20-%80
Sürü Sigortası	101–200	3,50%	3,50%	%20-%80
	≥201	2,50%	2,50%	%20-%80

Tarife:2 (Muafiyetsiz)

Policedeki Hayvan Sayısı	Prim (%)	Muafiyet	Müşterek Sigorta
1 – 4	10,00%	0%	%20 - %80
5 – 20	8,50%	0%	%20 - %80
21 – 100	7,50%	0%	%20 - %80
101– 200	7,00%	0%	%20 - %80
201 – 300	6,50%	0%	%20 - %80
301 – 500	6,00%	0%	%20 - %80
≥501	5,00%	0%	%20 - %80

Prim Hesaplaması :

Yukarıdaki Tarife 1 deki tabloda, prim hesaplaması kademeli olarak yapılacaktır

Hayvan değerleri arasında farklılık varsa en düşük değerli olanı en yüksek fiyattan hesaplanacaktır.

Tarife 2 deki prim hesaplaması ise kademesiz olarak yapılacaktır.

Resim 2.1: çiftlik hayvanları

Örneğin ;

Sigorta bedeli 3.000 olan 250 adet hayvanı olan bir işletmede ; prim tutarı Kademeli olan Tarife 1'e göre; 29,250 YTL'dir .

POLİÇEDEKİ HAYVAN SAYISI	POLİÇE sig. BEDELİ (YTL)	MUAFİYET ORANI	PRİM FİYATI %	PRİM TUTARI (YTL)
100	300.000	2,5%	5,0%	15.000
100	300.000		3,5%	10.500
50	150.000		2,5%	3.750
250	750.000			29.250

Yine aynı şekilde Sigorta bedeli 3.000 olan 250 adet hayvanı olan bir işletmede ; prim hesabı Kademeli olan Tarife 2'ye göre; 48,750 YTL'dir.

POLİÇEDEKİ HAYVAN SAYISI	POLİÇE sig. BEDELİ (YTL)	MUAFİYET ORANI	PRİM FİYATI %	PRİM TUTARI (YTL)
250	750.000	0%	6,5%	48.750

Değişik Hayvan Sayılarına Göre Hesaplanmış Prim Miktarları
(Hayvan Değeri 3.000 Ytl Olarak Varsayılmıştır)

HAYVAN ADEDİ	TOPLAM SİGORTA BEDELİ (YTL)	TOPLAM PRİM (YTL) Tarife 1	HAYVAN BAŞINA DÜŞEN PRİM (YTL) Tarife 1	TOPLAM PRİM (YTL) Tarife 2	HAYVAN BAŞINA DÜŞEN PRİM (YTL) Tarife 2
1	3.000	300	300	300	300
10	30.000	2.550	255	2.550	255
20	60.000	4.800	240	5.100	255
50	150.000	7.500	150	11.250	225
150	450.000	20.250	135	31.500	210
250	750.000	29.250	117	48.750	195
750	2.250.000	66.750	89	112.500	150

Yukarıda yazılı toplam primlerin yarısı devlet tarafından karşılanmaktadır.

Muafiyet Uygulaması:

20 ve daha fazla büyükbaş hayvan bulunan işletmeler için **tarife 1** seçildiği takdirde sürü sigortası poliçesi düzenlenir ve toplam sigorta bedeli üzerinden yukarıda belirtilen muafiyet oranları uygulanır. Hayvan sayısı 20'ye kadar olan işletmeler ve **tarife 2** için müşterek sigortanın yanısıra ayrıca muafiyet uygulanmaz.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Devlet destekli tarım poliçesini araştırınız.	➤ Tsrbs'den bilgi alınız.
➤ Bitki sağlığı ile ilgili önlemleri araştırınız	➤ Bitki sağlığı ile ilgili sorunları açıklayınız. ➤ Bitki sağlığı ile ilgili önerileri açıklayınız. ➤ Bitki sağlığı ile ilgili araştırmalardan ve önerilerden bahsediniz
➤ Tarım poliçesi prim oranlarını hesaplayınız.	➤ Tarım riziko bedellerinden bahsediniz. ➤ Tarım poliçesi fiyatlarından bahsediniz. ➤ Örnek bir tarım poliçesi hesaplayınız. ➤ Sigorta acentesine giderek örnek bir poliçe isteyiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A. ÖLÇME SORULARI

Bu faaliyet sonucunda hangi bilgileri kazandığınızı, aşağıdaki soruları cevaplayınız. Soruların sadece bir doğru cevabı vardır.

1. Tarım bakanlığı 2006 yılı için tarım sigortalarına ne kadar kaynak ayırmıştır?
A) 100.000.000 Ytl
B) 200.000.000 Ytl
C) 300.000.000 Ytl
D) 400.000.000 Ytl
2. Devlet destekli tarım sigortalarında primlerin nasıl ödenir?
A) %50 sini devlet % 50 sini çiftçi öder,
B) Tamamını çiftçi taksitler halinde öder
C) Tamamını devlet öder,
D) Böyle bir sigorta yoktur,
3. Türkiye’de ki tarım alanı miktarı ne kadardır.
A) 30 milyon hektar
B) 29 milyon hektar
C) 28 milyon hektar
D) 27 milyon hektar
4. 2005 yılında tarım alanında doğal afetler sonucu meydana gelen zarar miktarı ne kadardır?
A) 16 milyon Ytl
B) 17 milyon Ytl
C) 18 milyon Ytl
D) 19 milyon Ytl
5. Havadan yapılan ilaçlamaların çevre, doğal düşmanlar, ipekböceği ve bal- arıları üzerine etkilerinin daha fazla olduğu dikkate alınarak ilaçlamalarda tavsiyelere aykırı olarak çiftçiler tarafından havadan ilaçlama yapılmasını önleyici tedbirler alınması **pestisit kullanımına** örnek olarak verilebilir mi?
A) Evet
B) Hayır

6. 100 dekar buğday ekili toprağı olan çiftçinin tahmini olarak sigorta primi hangi aralıkta olacaktır? (Devletin ödeyeceğı kısım çıktıktan sonra)
- A) 75–425 Ytl
B) 100–500 Ytl
C) 150–850 Ytl
D) 200–1000 Ytl
7. Sera sigortalarında prim ödeme şekli aşağıdakilerden hangisidir.
- A) % 50'sini devlet öder % 10'i peşin kalan prim 5 taksitle tahsil edilir
B) % 50'sini devlet öder % 25'i peşin kalan prim 5 taksitle tahsil edilir.
C) % 50'sini devlet öder % 30'i peşin kalan prim 5 taksitle tahsil edilir
D) % 50'sini devlet öder % 30'i peşin kalan prim 12 taksitle tahsil edilir

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı modülün sonundaki cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrar inceleyiniz

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz diğer faaliyete geçiniz.

B. UYGULAMALI TEST

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
➤ Bakanlığın 2006 yılı tarım sigortaları için ayırdığı kaynak 500 milyon Ytl'mi?		
➤ Tarım sigortaları poliçe primlerinin tamamı devlet tarafından mı ödenir?		
➤ Tarım sigortalarında zarar oluşmuşsa üretici kurtarmaya yönelik tüm önlemleri almak zorunda mıdır?		
➤ Ülkemizde 60'ın üzerinde kültür bitkisi yetiştiriliyor mu?		
➤ İlaçlama yapılırken doğal dengeyi bozmayacak ilaçlar mı kullanılmalı mıdır?		
➤ Devlet destekli tarım sigortalarında primlerin yarısı Tarım ve Köy işleri bakanlığı tarafından mı ödenir?		
➤ Hayvan hayat sigortalarında primin %25'ini peşin çiftçiden peşin alınır?		
➤ Sera sigortalarında çiftçi primin %10'unu mu peşin öder?		
➤ Kümes hayvanları sigortası priminin peşinattan sonra kalan kısmı için 10 taksit mi yapılır?		
➤ Hayvan hayat sigortalarında 100 hayvan için prim miktarı %5 fiyattan mı hesaplandır?		

DEĞERLENDİRME

Uyguladığınız performans testinde;

Aşağıda belirtilen ölçütlere göre kendinizi değerlendiriniz. Eğer sonuca ulaştıysanız bir sonraki uygulama faaliyetine geçebilirsiniz. Sonuca ulaşamadıysanız uygulama faaliyetini yeniden gözden geçiriniz.

Adımların aksayan bölümlerini öğretmeninizle konuşunuz.

UYGULAMALI TEST

Modül ile kazandığınız yeterliği aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Tarım sigortaları havuzunun kısa adı TARSİM' Mİ dir?		
Tarsim 16 şirket tarafından kurulmuştur.		
İstenildiği takdirde dolu ile birlikte yangına karşı teminat verilir.		
Sera sigortalarında dolu teminatı olmaksızın tek başına fırtına ve yangın teminatı verilmez.		
1 yaşından 14 yaşına kadar mandalar hayvan hayat sigortası kapsamındadır.		
Soğuktan donma, fırtına, yer sarsıntısı veya toprak kayması ve su baskını kümes hayvanları sigortası kapsamındadır.		
Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'nın 2000 yılında başlattığı Tarım Reformu uygulaması ile devlet destekli doğal afet sigortalarının başlaması öngörülmüştür.		
Ülkemizde 62 özel sigorta şirketinin sadece 9 tanesi tarım sigortaları ile uğraşmaktadır.		
Ülkemizde mücadelesi yapılan 400'ün üzerinde zararlı etmeden 4'ünde (Süne, Kıvımlı, Zeytin sineği ve çekirge) devlet tarafından yapılan mücadelenin, aşamalı olarak en kısa zamanda özel sektöre, ilaç, destekleme ödemelerindeki usul ve esasların yeniden gözden geçirilerek çiftçi birliklerine ve çiftçilere devredilmesi bitki sağlığı uygulaması ile ilgili öneriler arasında yer alabilir mi?		
Bitkisel ürün sigortasında % 10 peşin, bakiyesi hasatta olmak üzere tahsil edilmektedir.		
Bitkisel Ürün Sigortalarında, Sigortalı tarafından ödenecek olan primin %10'u peşin alınır		
Kümes Hayvanları Sigortalarında Sigortalı tarafından ödenecek olan primin %25'i peşin alınır		

DEĞERLENDİRME

Uyguladığınız performans testinde;

Aşağıda belirtilen ölçütlere göre kendinizi değerlendiriniz. Eğer sonuca ulaşıyorsanız bir sonraki uygulama faaliyetine geçebilirsiniz. Sonucu ulaşamadıysanız uygulama faaliyetini yeniden gözden geçiriniz. Adımların aksayan bölümlerini öğretmeninizle konuşunuz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Bu modül sonucunda hangi bilgileri kazandığınızı, aşağıdaki soruları cevaplayınız. Soruların sadece bir doğru cevabı vardır.

1. Aşağıdakilerden hangisi Tarsim'i kuran şirketlerden biri değildir?
A) Aksigorta A.Ş
B) Anadolu Anonim Sigorta A.Ş
C) Eti Sigorta A.Ş
D) İsviçre Sigorta A.Ş
2. Aşağıdakilerden hangisi dolu sigortası kapsamı içinde değildir veya ek sözleşmeyle de alınamaz.
A) Sel ve su baskının doğrudan doğruya meydana getirdiği zararlar
B) Fırtınanın doğrudan doğruya meydana getirdiği zararlar
C) Deprem ve yanardağ püskürmesinin doğrudan doğruya meydana getirdiği zararlar
D) Tarlada bırakılmış veya kaldırılmış ürünlerde meydana gelen hasarlar.
3. Aşağıdakilerden hangisi sera sigortaları teminatları kapsamın dışında değildir.
A) Seranın kusurlu planlanmasından ya da planın kusurlu uygulanmasından ileri gelen zararlar
B) Sulama işlerinde kullanılan cihaz ve tesisatın bedeli
C) Sera yapımında kusurlu malzeme kullanılması ve kusurlu işçilik nedeniyle meydana gelen zararlar
D) Savaş, her türlü savaş olayları, istila, yabancı düşman hareketleri nedeniyle meydana gelen zararlar,
4. Aşağıdakilerden hangisi hayvan hayat sigortaları ile sigorta kapsamına alınan hayvan yaş grubunda değildir.
A) 1 yaşından 15 yaşına kadar ev, av, bekçi ve çoban köpekleri
B) 1 yaşından 12 yaşına kadar at, merkep ve katırlar
C) 1 yaşından 9 yaşına kadar sığırlar
D) 1 yaşından 14 yaşına kadar mandalar
5. Aşağıdakilerden hangisi kümes hayvanları sigortası kapsamı dışında değildir?
A) Tüy ve yumurta yeme, gagalama veya benzeri kötü alışkanlıklardan doğan zararlar,
B) Soğuktan donma, fırtına, yer sarsıntısı veya toprak kayması ve su baskınını sebebiyle oluşan zararlar,
C) Hayvanların sakatlık ve normal gelişmemelerinden doğan zararlar,
D) Kamu otoritesi tarafından sigortalı hayvan üzerinde yapılacak tasarruflar,

6. Prim miktarı 450 milyon Ytl olan bir çiftçinin peşin ödemedden sonraki taksit miktarı ne kadar olacaktır?
A) 50 Ytl
B) 35 Ytl
C) 33.75 Ytl
D) 31.40 Ytl
7. Bitkisel ürün sigortası yaptıran bir çiftçinin prim bedeli 500 Ytl'dir. Çiftçinin peşin ödemesi aşağıdakilerden hangisidir?
A) 32 Ytl
B) 20 Ytl
C) 30 Ytl
D) 25 Ytl
8. Hayvan hayat sigortası yaptıran bir çiftçinin toplam prim oranı 1000 Ytl'dir. Çiftçinin ödeyeceği primler Ocak 2007 de başlayacaktır. Çiftçinin nisan ayında ödeyeceği prim miktarı ne kadardır? (Kalan primler 5 takside bölünmüştür.)
A) 75
B) 50
C) 100
D) 25

UYGULAMALI TEST

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Tarım sigortalarının düzenleyen kanun 5363 sayılı tarım sigortaları kanunu mu?		
Tarım sigortaları havuzu teknik hizmetlerin yürütülmesi amacıyla kuruldu?		
Tarım sigortaları doğal afet sonucu meydana gelen hasarı kapsar mı?		
Dolu sigortaları bağ-bahçe ve sera ürünlerini teminat altına alır mı?		
Sera sigortalarında dolu teminatı olmaksızın tek başına fırtına ve yangın teminatı verilir mi?		
Teminat kapsamındaki riskin gerçekleşmesinden sonra meydana gelen dolaylı zararlar hayvan hayat sigortası kapsamında mıdır?		
Hayvanların sakatlık ve normal gelişmemeleri kümes hayvanları sigortası teminat kapsamına girer mi?		
Çiftçiler toplam primin % 50'sinimi ödeyecektir?		
Bitkisel ürün sigortalarında çiftçinin ödeyeceği toplam primin %10'luk kısmı peşin mi alınır?		
Bitkisel ürün sigortalarında peşinattan sonra kalan primler en geç hasat sonunda mı tahsil edilir?		
Broiler sigortalarında primin tamamı mı peşin tahsil edilir?		

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ 1 CEVAP ANAHTARI

1-	B
2-	C
3-	A
4-	D
5-	SERA
6-	D
7-	C
8-	B
9-	A

ÖĞRENME FAALİYETİ 2 CEVAP ANAHTARI

1-	B
2-	A
3-	D
4-	C
5-	EVET
6-	A
7-	B

MODÜL DEĞERLENDİRME CEVAP ANAHTARI

1-	C
2-	D
3-	B
4-	A
5-	B
6-	C
7-	D
8-	A

Cevaplarımızı cevap anahtarları ile karşılaştırarak kendinizi değerlendiriniz

ÖNERİLEN KAYNAKLAR

- TANRIVERMİŞ Harun, Türkiye’de **Tarım kesiminin Sigorta Sorunu ve Çözüm Önerileri**, Milli Reasürans T.A.Ş.,İstanbul,1997
- DİNLER Tanfer, **Tarım Sigortaları Vakfı**, İstanbul,2003
- **Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketler Birliği, Tarım Sigortaları Türkiye Bilgi Notu**, İstanbul., 2003
- www.tsrbs.org.tr
- www.tarsim.org.tr

KAYNAKÇA

- TANRIVERMİŞ Harun, **Türkiye’de Tarım kesiminin Sigorta Sorunu ve Çözüm Önerileri**, Milli Reasürans T.A.Ő.,İstanbul,1997
- DİNLER Tanfer, **.Tarım Sigortaları Vakfı**, İstanbul,2003
- **Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketler Birliği, Tarım Sigortaları Türkiye Bilgi Notu**, İstanbul., 2003
- **3713 sayılı Terörle Mücadele Kanun**
- www.basak.com.tr
- www.tsrbs.org.tr
- www.izgiey.com
- www.ntvmsnbc.com
- www.tzob.org.tr
- www.anadolusigorta.com.tr
- www.tekfensigorta.com.tr
- www.tarsim.org.tr
- www.mustafatasar.gen.tr
- www.ist-vho.org.tr